

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

Datum	: 31 maart 2009	Nummer PS	: PS2009PS04
Afdeling	: ECV	Commissie	: PS
Registratienummer:	2009INT240416	Portefeuillehouder	: Ekkers

Titel : Concept-versnellingsagenda : voorgenomen maatregelen ter stimulering van de Utrechtse economie

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 5
Toelichting	pag. 1
Bijlage(n):	2

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

In de tweede helft van 2008 ontwikkelde de kredietcrisis zich tot een diepe economische recessie. Ook de provincie Utrecht wordt getroffen door deze recessie. Verschillende bedrijven in o.a. de autobranche en de bouw hebben moeite om het hoofd boven water te houden. De werkloosheid vertoont na een jarenlange daling weer een stijgende lijn. Toch is de provincie tot nu toe gevrijwaard van grootschalige ontslagen en werktijdverkortingen. Kenmerkend voor de Utrechtse economie is het hoge aandeel van de dienstverlening. Eerdere economisch mindere perioden tonen aan dat de negatieve effecten zoals hoge werkloosheid zich in Utrecht weliswaar later manifesteren, maar tonen ook dat het herstel van de regionale economie trager dan landelijk verloopt.

Voorgeschiedenis

Door maatschappelijke organisaties, belangengroeperingen en ook de rijksoverheid wordt een beroep gedaan op de provincies om ook maatregelen te treffen om de economische crisis te bestrijden o.a. door versneld te investeren. Met de bijgevoegde concept-Versnellingsagenda (bijlage 1) willen wij samen met u een bijdrage leveren aan het stimuleren van de Utrechtse economie. Zowel door ons college als door de Statencommissie Bestuur en Middelen is overleg gevoerd met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, woningbouwcorporaties, milieubewegingen en belangengroepen over te nemen maatregelen. De Versnellingsagenda is mede tot stand gekomen door de samenwerking met deze partijen (bijlage 2).

Essentie / samenvatting

In het kader van het Uitvoeringsprogramma is besloten om in de periode 2007-2011 in totaal € 418 mln. **extra** te investeren in de Utrechtse samenleving. Daarmee wordt al een belangrijke

bijdrage geleverd aan het stimuleren van de Utrechtse economie. Verschillende suggesties tijdens het overleg en de hoorzitting van de cie. BEM zijn reeds (onder-)deel van acties en programma's in het Uitvoeringsprogramma. Voorbeelden zijn het Startersfonds voor nieuwkomers op de woningmarkt, het programma Herstructurering Bedrijventerreinen en het Mobiliteitsplan, dat voorziet in belangrijke investering in het Utrechtse wegennet en openbaar vervoer.

Binnen het financiële kader van het Uitvoeringsprogramma (€418 mln.) hebben wij gezocht naar aanvullende acties die een positief effect hebben op de Utrechtse economie. Uitgangspunt is dat de acties op korte termijn uitvoerbaar zijn en dat ze passen binnen de kaders die zijn afgesproken in het door Provinciale Staten vastgestelde Actieprogramma Duurzaamheid. Voorwaarde voor de projecten is dat ze een bijdrage leveren aan het toekomstig leefmilieu van de provincie Utrecht.

Het accent ligt op negen maatregelen:

- Energiek Utrecht; een impuls voor investeringen van huishoudens en bedrijven in energiebesparende technieken
- Duurzaam dakenplan Utrecht
- Versnellen van onderhoudswerkzaamheden aan wegen, vaarwegen en monumenten
- Versnellen investeringen in innovatieve bedrijven
- Stimuleringsmaatregelen starters
- Versnellen woningbouw door o.a. een "Knelpuntenpot"
- Terugdringen regelgeving en duur procedures via landelijke Taskforce en het opzetten van een "crisis"loket voor ondernemers
- Arbeidsmarkt maatregelen om het groeiend aantal werklozen weer snel aan het werk te zetten en te behouden voor de toekomst
- Instellen provinciaal platform versnellingsagenda om de voortgang te monitoren en nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

Financiële consequenties

Met uitzondering van de projecten Energiek Utrecht en de Cofinanciering Monumenten, vallen de projecten binnen de financiële kaders van het Uitvoeringsprogramma 2007-2011. Wij komen op deze drie projecten terug bij behandeling van de Voorjaarsnota 2009, omdat ons uitgangspunt is dat deze agenda binnen de financiële middelen van begroting en uitvoeringsprogramma (€ 418 mln.) moeten worden uitgevoerd.

Vervolgprocedure/voortgang

De concept-Versnellingsagenda is oriënterend besproken in de Statencie. BEM. Naar aanleiding van opmerkingen van de uitgenodigde organisaties en de verschillende Statenfracties is de Agenda aangepast en wordt nu ter besluitvorming aan Provinciale Staten voorgelegd. Na goedkeuring door PS zullen wij de uitvoering snel starten.

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota in uw Staten zullen wij met nadere voorstellen komen voor projecten die aanvullende financiering behoeven.

Daarnaast zullen we ook regelmatig overleg blijven voeren met maatschappelijke organisaties en andere overheden om te bezien of de gekozen maatregelen effectief zijn en/of dat aanvullende maatregelen wenselijk zijn. Wij zullen hierover regelmatig terugkoppelen naar de Staten.

Voorgesteld wordt om binnen de financiële kaders van het uitvoeringsprogramma 2007-2011

- De Versnellingsagenda, inclusief de bijbehorende financiering conform het overzicht op pag. 9 en 10 van de versnellingsagenda, vast te stellen
- De financiële dekking van de voorstellen voor Energiek Utrecht en Cofinanciering Monumenten nader af te wegen bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2009.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma

provincie *Utrecht*

Provinciale Staten van Utrecht;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 31 maart 2009, afdeling ECV, nummer 2009INT 240416;

Gelezen: de Concept Versnellingsagenda;

Overwegende:

de noodzaak van een snelle reactie van het Provinciaal Bestuur van Utrecht om een bijdrage te leveren aan het bestrijden van de diepe economische crisis;

Besluiten:

- De Versnellingsagenda, inclusief de bijbehorende financiering conform het overzicht op pag. 9 en 10 van de versnellingsagenda, vast te stellen
- De financiële dekking van de voorstellen voor Energiek Utrecht en Cofinanciering Monumenten nader af te wegen bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2009.

voorzitter,

griffier,

Concept- versnellingsagenda: stimulering Utrechtse economie

1. Inleiding

In de tweede helft van 2008 ontwikkelde de financiële crisis zich tot een brede economische crisis. De verscherpte kredietverlening tussen banken leidde tot de val van verschillende buitenlandse en binnenlandse banken. Ook de kredietverlening aan het overige bedrijfsleven werd ernstig bemoeilijkt. De banken stelde hogere eisen aan de kredietverlening, terwijl de bedrijven het eigen vermogen sterk zagen dalen door o.a. de waardedalingen op de beurzen. De crisis in de financiële wereld verbreedde zich tot een scherpe vraaguitval in verschillende industriële bedrijfstakken en in de dienstverlening. Ook de consument wordt geraakt door de economische crisis. Het eigen vermogen verdampte voor een deel door de economische crisis en de consument verloor het vertrouwen in zijn/haar financiële toekomst. De woningmarkt heeft te kampen met een scherpe daling van het aantal transacties. De aankoop van vooral duurzame consumptiegoederen zoals auto's en meubelen is flink teruggelopen. Opmerkelijk is de snelheid waarmee de recessie om zich heen grijpt en de onzekerheid over de omvang en duur. Na aanvankelijk redelijk positieve berichten, wijst het Centraal Plan Bureau (CPB) in het Centraal Economisch Plan van maart 2009 op een diepe economische recessie; het Bruto Nationaal Product daalt in 2009 met 3,5% en de werkloosheid neemt toe tot ruim 8% van de beroepsbevolking.

Als reactie op de financiële crisis hebben de overheden en centrale banken scherp moeten ingrijpen. Banken zijn/worden overgenomen en/of ondersteund, terwijl ook andere maatregelen werden getroffen om de meest getroffen bedrijven te ondersteunen. Van verschillende kanten wordt ook een beroep gedaan op de lagere overheden om een bijdrage te leveren aan het bestrijden van de crisis. Zowel de rijksoverheid als werkgevers- en werknemersorganisaties dringen bij gemeenten en provincies aan om versneld te investeren. Deze concept- Versnellingsagenda is tot stand gekomen na brede consultaties door Gedeputeerde en Provinciale Staten. Tijdens verschillende bijeenkomsten hebben vertegenwoordigers van bedrijfsleven, innovatie-organisaties, vakbeweging, woningbouwcoöperaties en milieuorganisaties reacties gegeven op de effecten van de crisis op de provincie Utrecht en mogelijke bijdragen van de provincie aan de oplossing ervan. De resultaten van deze bijeenkomsten zijn verwerkt in de deze versnellingsagenda. Verschillende opmerkingen hebben een bredere impact dan de economische crisis. Deze suggesties zullen worden meegenomen in het reguliere provinciale beleid.

In deze concept-Versnellingsagenda wordt aangegeven op welke wijze de provincie Utrecht haar bijdrage wil leveren.

2. Analyse van Utrecht

Voor de provincie Utrecht zijn de effecten (nog) niet duidelijk zichtbaar. In tegenstelling tot provincies met een grote industriële sector (zoals Brabant en Limburg), is nog geen sprake van grootschalige werktijdverkorting of ontslagen. Zoals ook bij eerdere economische teruggang, zullen de effecten in de provincie Utrecht pas later optreden door de sterke dienstensector. Tot nu toe lijkt vooral de in Utrecht sterke financiële sector getroffen. Bedrijven als Fortis, Rabobank, SNS-Reaal, Eureko zijn belangrijke werkgevers in de provincie. Ook de bouwnijverheid en aanverwante bedrijven (w.o.

transport en logistiek) worden geraakt door stagnatie op de woningmarkt. Lopende bouwprojecten worden afgerond en nieuwe projecten worden niet of in beperkte mate gestart. Het aantal nieuwe opgeleverde woningen zal in de loop van 2009 en 2010 verder teruglopen.

De verwachting is dat de werkgelegenheid ook in andere sectoren, zoals de zakelijke dienstverlening, handel en horeca de komende periode zal verminderen. Belangrijk voor de effecten op de Utrechtse economie is de duur van de crisis. Een langdurige crisis zal dieper ingrijpen in de sterk verdienstelijke Utrechtse economie.

De regionale verschillen binnen de provincie zijn wat betreft economische structuur van beperkte betekenis. De dienstensector is sterker vertegenwoordigd in de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort. Relatief gezien spelen industrie, handel, transport en logistiek een belangrijker rol in deelgebieden Utrecht-west en Zuidoost Utrecht. Absoluut gezien zijn deze sectoren in Utrecht en Amersfoort echter groter. Bovendien is er door de sterke woonwerkrelaties binnen de provincie en met de omringende gebieden sprake van een grote regionale uitstraling van ontwikkelingen in de provinciale economie.

Samengevat zullen de belangrijkste effecten voor de Utrechtse economie zijn:

- Oplopende werkloosheid; niet door massaontslagen, maar door een sectoraal brede teruggang van het aantal arbeidsplaatsen in de loop van 2009 en 2010. Vooral de jeugdwerkloosheid zal oplopen, omdat bedrijven geen nieuwe mensen aannemen. De meest recente gegevens van UWV/CWI/CBS duiden op licht toenemende werkloosheid, na een jarenlange daling.

Werkloosheid provincie Utrecht

<i>Januari 2008</i>	<i>25.464</i>
<i>December 2008</i>	<i>21.685</i>
<i>Januari 2009</i>	<i>23.003</i>
<i>Februari 2009</i>	<i>23.745</i>

- Teruglopende investeringen en een groeiende leegstand in vooral commercieel onroerend goed (kantoren, bedrijfsgebouwen en winkels).
- Stagnatie in de woningbouw in de tweede helft van 2009 en 2010. Het aantal transacties op woningmarkt is sterk gedaald en het aantal nieuw opgeleverde woningen zal dalen. Het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid verwacht pas 2012 een herstel van de bouwnijverheid.

Zodra nieuwe informatie beschikbaar is over de regionale economische ontwikkeling, zullen wij de Staten hierover informeren.

3. De provinciale versnellingsagenda

De provincie wil actief bijdragen aan de bestrijding van de economische recessie. In het kader van het coalitieakkoord is afgesproken dat in de huidige collegeperiode 2007-2011 € 418 mln. **extra** wordt geïnvesteerd in de Utrechtse economie. Een belangrijk deel van dit geld komt direct en indirect ten goede aan de Utrechtse inwoners en bedrijven. Zo wordt ruim € 72 mln. geïnvesteerd in infrastructurele maatregelen, wordt € 66 mln. ingezet voor wonen en stedelijke vernieuwing en ruimt € 35 mln. voor economische structuurversterking en innovatie. De aanwending van deze middelen sluit ook aan bij de

vele suggesties die zijn gedaan tijdens het overleg met maatschappelijke organisaties als het gaat om stimulering woningbouw, herstructurering bedrijventerrein, investeren in infrastructuur, innovatie en groen en recreatievoorzieningen.

Doel van de Versnellingsagenda is in eerste instantie niet om nieuwe projecten te starten, maar om te versnellen wat al is afgesproken. Projecten worden naar voren gehaald en de beschikbare middelen versneld ingezet. Uitgangspunt is dat de projecten op korte termijn kunnen worden uitgevoerd. Op 18 februari 2008 hebben Provinciale Staten het Actieplan Duurzaamheid vastgesteld. Daarin geeft de provincie aan bij al haar acties en beslissingen rekening wordt gehouden met de gevolgen voor het toekomstig woon- en leefklimaat van de provincie. De maatregelen in de versnellingsagenda moeten ook op de lange termijn een duurzame bijdrage leveren aan het Utrechtse leef- en vestigingsklimaat.

Daarbij zullen wij ook rekening houden met het advies van het CPB dat gemeenten niet extra moeten investeren. Volgens het CPB moet vermeden worden dat als de economie begint aan te trekken, de overheid de investeringen weer terugschroeft. De impact van de voorgenomen acties in het kader van de concept-Versnellingsagenda op de lange termijn zijn naar verwachting beperkt. Alleen de versnelde onderhoudsacties en het project Energiek Utrecht zullen op termijn (kunnen) leiden tot lagere provinciale uitgaven. De overige acties betreffen leningen en bevoorschotting, waarvan redelijkerwijs mag worden uitgegaan dat deze worden terugbetaald of verrekend.

Het open karakter van de Utrechtse economie zal kunnen leiden tot het weglekken van investeringen naar andere regio's. Anderzijds leveren investeringen elders ook positieve effecten op voor de Utrechtse economie. Utrecht kent veel landelijk operende bedrijven. Regionaal protectionisme kan gelet het open karakter van de Utrechtse economie averechts uitpakken. Ook (Europese) aanbestedingsregels verhinderen vaak dat grotere opdrachten op voorhand ten goede komen aan het Utrechtse bedrijfsleven. Doel van de concept-Versnellingsagenda is niet alleen het versterken het Utrechtse bedrijfsleven, maar ook het Utrechtse vestigings- en leefmilieu. Overigens zal bij kleinschalige projecten in praktijk een lokaal of regionaal bedrijf eerder aan bod komen.

Bij de opstelling van de lijst van projecten is ook gekeken naar wat de andere provincies doen. Afstemming is belangrijk, hoewel ieder provincie wel een eigen problematiek en werkwijze heeft. In het kader van het IPO wordt met de VNG en het rijk overleg gevoerd over gezamenlijke inspanningen. De resultaten van dit overleg tot nu toe zijn voor zover van toepassing op Utrecht ook in de projecten verwerkt. Een voorbeeld hiervan is de gezamenlijke Taskforce over het terugdringen van de regelgeving.

In het kader van het rijksbeleid zoals recent gepresenteerd zal nader overleg worden gevoerd over de provinciale rol bij het stimuleren van de economie. De resultaten van dit overleg kunnen nog leiden tot aanpassen van deze versnellingsagenda.

De volgende versnellingsacties en projecten worden voorgesteld:

1. Energiek Utrecht

In samenwerking met Bouwend Nederland wordt het project Energiek Utrecht ontwikkeld. Dit project koppelt de provinciale klimaatdoelstellingen aan de noodzaak tot het investeren van huishoudens en bedrijven in energiebesparende technieken. Doel van het project is om kleine en middelgrote bouw- en installatiebedrijven, die vooral een regionaal verzorgingsgebied hebben, een extra werkimpuls te geven. Verwacht wordt dat met een provinciale bijdrage van € 20 mln., een investeringsimpuls van €75 mln. wordt gerealiseerd. Een tweede belangrijk effect is dat door energiebesparende maatregelen Utrechtse burgers en het MKB op termijn lagere (energie-)kosten hebben.

Met de voorgestelde regeling wordt aangesloten op de onlangs door het kabinet aangekondigde landelijke regeling 'Meer met Minder'. In aanvulling op leningen uit een landelijk garantiefonds kunnen bedrijven en particulieren bij de provincie subsidie aanvragen voor energiebesparende maatregelen voor bestaande gebouwen. De geraamde provinciale investeringskosten bedragen ca. € 20 mln., inclusief uitvoeringskosten.

In aanvulling hierop kan de provincie aan bedrijven en burgers ondersteuning bieden aan het verkrijgen van een energiebesparingadvies/energielabel. Voor de consument is het vaak onzeker welke investeringen doelmatig zijn in de zin van economisch rendement. Door een gericht advies zal hij/zij eerder geneigd zijn om te investeren in energiebesparing.

Het project Energiek Utrecht levert een bijdrage aan de oplossing van de economische crisis. De financiële dekking van het voornemen zal worden betrokken bij de Voorjaarsnota.

2. Duurzaam Dakenplan Utrecht

In aanvulling op het project Energiek Utrecht wordt een pilot-project ingericht om beter gebruik te maken van daken van woningen en bedrijfsgebouwen bij de leefbaarheids- en klimaatproblematiek. Doel van het project is om op korte termijn (najaar 2009) een drietal proeflocaties is te richten, waarbij innovatieve daktechnieken worden toegepast. Dit project maakt ook deel uit van Klimaatakkoord tussen rijk en provincies. Aspecten van de dakenproblematiek zijn de wateroverlast en hittestress in de binnensteden, maar ook duurzame energiewinning.

Voor dit innovatieve klimaatproject stellen we € 0,6 mln. beschikbaar uit de programma's Klimaat op Orde en het subsidiebudget Energiefonds.

3. Versnellen onderhoudswerkzaamheden

De provincie investeert vooral in (vaar)wegen en in groenprojecten (natuur). Voorgesteld wordt om projecten die direct kunnen worden uitgevoerd, maar die uit liquiditeitsoverwegingen later tot uitvoering zouden komen, versneld te laten uitvoeren.

Het gaat om de volgende projecten met een totale investering van ruim € 8,7 mln.

- versneld vervangen asfalt deklaag provinciale wegen zoals de N199 en de N224 (€ 7,5 mln.)
- Opknappen diverse rotondes (€ 0,2 mln.)
- Baggerwerkzaamheden en beschoeiingen Eem (€ 1 mln.)

De mogelijkheden voor het versneld aanleggen van nieuwe infrastructurele werken en onderhoudswerkzaamheden zijn beperkt. Het gaat om complexe projecten met verschillende partners, uitvoerige procedures en grondverwerving.

Versnelling van onderhoud betekent ook dat eerder moet worden afgeschreven op eerdere investeringen. De voorgestelde onderhoudsprojecten zijn projecten waarvan de procedures rond zijn en direct ter hand kunnen worden genomen. Vanwege de slechte kwaliteit is vervanging of aanpak op korte termijn gewenst (binnen 1 tot 2 jaar).

Uitgaande van een levensduur een asfaltdeklaag van 15 jaar is de vervroegde afschrijving beperkt.

Veel projecten op het gebied van cultureel erfgoed/ investeringen in groen en recreatie zijn maken deel uit van meerjarige samenwerkingsprojecten met verschillende partijen (rijk, gemeenten, particulieren). Voorbeelden hiervan zijn de Nieuwe Hollandse Waterlinie, hart voor de Heuvelrug). Vanwege de complexiteit van de projecten zijn de mogelijkheden voor versnelling op korte termijn zeer beperkt. Onduidelijk is nog of het rijk ook aanvullende middelen beschikbaar wil stellen. In het kader van de culturele infrastructuur willen wij bezien of in aanvulling op eventuele extra bijdragen van het rijk cofinanciering beschikbaar kan worden gesteld. Nadere afweging vindt plaats in het kader van de Voorjaarsnota.

4. Versnelling investeringen in innovatieve bedrijven

Door de economische crisis en de verscherpte kredietverlening worden ook veel startende bedrijven getroffen. Samen met de TFI en de regionale partners willen wij de innovatie agenda versnellen. Het gaat hierbij om een tiental projecten gericht op het begeleiden van starters, o.a. naar potentiële financiers (banken en investeringsmaatschappijen). De bijdrage van de provincie (incl. subsidies uit EFRO en Pieken in de Delta) bedraagt ca. € 18 mln. De provincie zal projecten voorfinancieren in afwachting van een Rijks- en Europese bijdrage, zodat projecten sneller tot uitvoering kunnen komen. De benodigde provinciale middelen zijn beschikbaar in het kader van het Economisch Beleid en het Cofinancieringsfonds. Omdat de provincie projecten voorfinanciert¹, kunnen projecten door aanpassing van het kasritme versneld tot uitvoering komen. Omdat goedkeuring van projecten in het kader van EFRO een langdurige zaak is, kan een belangrijke versnelling in de uitvoering worden geboekt.

Het provinciale risico bestaat hieruit dat een subsidieverzoek bij EFRO uiteindelijk kan worden afgewezen. In dat geval zal de provincie moeten overwegen om de al verleende subsidie terug te vorderen of het project samen met de partners zelfstandig voort te zetten. Nauwe samenwerking met Programmabureau EFRO bij de toetsing van subsidieverzoeken moet dit risico minimaliseren. Naar verwachting gaat het om 4 tot 6 aanvragen per jaar.

Binnen de huidige regels van de rijksregeling Pieken in de Delta is dit niet mogelijk. Wij zullen –samen met het IPO- overleg met het Ministerie van Economische Zaken voeren om besluitvorming van het subsidieproces te versnellen.

Op korte termijn zullen wij met voorstellen komen om de Life Science sector in Utrecht een belangrijke impuls te geven.

5. Startersbeleid

Tijdens het overleg met de maatschappelijke organisaties is door verschillende partijen gewezen op de noodzaak voor het ondersteunen van starters/startende bedrijven. In samenwerking met de verschillende partijen (gemeenten, Kamers van Koophandel, TFI) zullen we bezien in hoeverre de bestaande starterinitiatieven aanvullende actie vereisen. Daarbij zullen we ook nadrukkelijk kijken naar het Gelders initiatief “IkstartSmart”. Financiering van eventuele acties kunnen plaatsvinden in het kader van de € 1,25 mln. die door Provinciale Staten op 17 december 2007 beschikbaar zijn gesteld bij de 3^e begrotingswijziging ten behoeve van stimulering ondernemerschap laaggeschoolden.

¹ Bij subsidieaanvragen in het kader van EFRO en Pieken in de Delta zijn de regionale en lokale overheden verplicht om een vergelijkbaar bedrag te subsidiëren (cofinanciering).

6. Versnelling woningbouw

Een belangrijk effect van de economische recessie is het vastlopen van de landelijke woningmarkt. De vraag naar nieuwe woningen is scherp teruggelopen omdat burgers moeilijker aan een hypotheek kunnen komen en een grote onzekerheid hebben over de verkoop van hun huidige woning.

De provincie Utrecht kampt met het relatief grootste woningbouwtekort *op de lange termijn*. In het kader van het streekplan wordt tot 2015 nog een behoefte voorzien van 50.000 woningen. Verwacht mag worden dat bij een herstel van de economie de woningvraag sterk zal toenemen en er door grote tekorten op de Utrechtse woningmarkt een prijsexplosie zal ontstaan.

Tijdens de consultaties van maatschappelijke organisaties en marktpartijen zijn verschillende voorstellen gedaan. Veel van deze voorstellen zijn al opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2007-2011 (Startersfonds, provinciaal fonds SBW). In aanvulling hierop kan de provincie een belangrijke intermediaire rol spelen bij het lostrekken van de woningmarkt. Samen met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven zullen wij verdere voorstellen ontwikkelen voor het lostrekken van woningbouwprojecten. Vaak kan door aanpassing van voorwaarden (omzetting van koop naar huur/koop, nieuwe private investeerders, regeling grondafname etc.) projecten alsnog doorgaan. De vraag naar bepaalde typen woningen blijft ook in Utrecht onverminderd hoog.

Nader onderzocht wordt of een “Knelpuntenpot” hierbij een belangrijke rol kan spelen. Met een “Knelpuntenpot” (een flexibel budget dat voorziet in ‘zachte leningen’) kan de provincie geld inzetten wanneer bouwprojecten onvoorzien vastlopen. Doel van de knelpuntenpot is tweeledig. Door het opgang houden van de bouwproductie worden toekomstige woningtekorten minder hoog en wordt de werkgelegenheid in de bouw gestimuleerd.

De Knelpuntenpot kan ingezet worden als een ‘doorlopende 3^e tranche’ van het bestaande Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen (SBW). Wanneer een project te maken krijgt met vertraging en knelpunten als gevolg van de financiële crisis na de sluitingsdatum van het Fonds SBW (15 april 2009) dan kan de gemeente, op basis van dezelfde voorwaarden die gelden binnen het fonds een aanvraag indienen voor de Knelpuntenpot/3^e tranche. Om het knelpunt op te lossen en om grote vertraging te voorkómen kan de gemeente een zachte lening aanvragen. Anders dan in de 1^e en 2^e tranche van het fonds is dit dus geen subsidie, maar een lening tegen gunstige voorwaarden. Naast het type projecten/knelpunten zoals die in de reguliere tranches van het fonds zijn ingediend, wordt voor deze 3^e tranche voornamelijk gezocht naar projecten die als direct gevolg van de financiële crisis vertraging dreigen op te lopen of het risico lopen in zijn geheel afgeblazen te worden. Het afgeven van garantstellingen en borging wijzen wij vanwege de hoge risico’s af.

De Knelpuntenpot wordt gevuld met een bedrag dat tegen een marktconforme rente tijdelijk onttrokken wordt aan de liquide middelen van de provincie². De Knelpuntenpot kan daarmee naar schatting in totaal gevuld worden met ca € 20 mln. Op korte termijn wordt een apart voorstel aan het college voorgelegd waarin dieper wordt ingegaan op de exacte werking van de Knelpuntenpot, met daarbij de

² De constructie met het tijdelijk onttrekken van liquide middelen tegen een interne rentevergoeding van 4,5% is eerder gebruikt bij het Startersfonds provincie Utrecht (PS2009WMC01)

voorbeelden hoe de provincie het verschil kan maken bij het wel of niet doorgaan van woningbouwprojecten.

7. Versnelling door minder regels en snellere uitvoering

Belangrijk is dat door de economische crisis een “sense of urgency” ontstaat bij de overheid en het bedrijfsleven. Het gaat hierbij vooral om een houding en samenwerking tussen partijen. Voorbeelden hiervan zijn trage betalingen en langdurige en stroperige regelgeving. De kosten voor het bedrijfsleven zijn hierdoor onnodig hoog.

In het kader van het IPO is in het overleg met het rijk en de VNG nadrukkelijk een versoepeling van de regelgeving aan de orde gesteld. Belangrijk is om bedrijven en instellingen die wel investeringsplannen hebben, om deze –binnen de grenzen van zorgvuldigheid—snel te helpen. Gezamenlijk met andere provincies starten we in IPO-verband een Taskforce met als doel een snelle vergunningafhandeling te bewerkstelligen.

Ten aanzien van betalingen heeft de provincie een norm gesteld van betaling binnen 30 dagen na ontvangst in de postkamer (Burgerjaarverslag). Op dit moment vindt betaling plaats binnen 23 dagen. Ten opzicht van andere overheden is dit een redelijke termijn. Er lopen verschillende acties om de termijn nog verder terug te dringen o.a. door verbeterde verplichtingenregistratie en rappelsysteem.

De provincie verstrekt jaarlijks ca. 2000 vergunningen/meldingen. Overwogen is of extra menskracht soulaas zou bieden bij de versnelling van vergunningverlening. Uit onderzoek is gebleken dat veruit de meeste vergunningen binnen korte termijn worden afgehandeld. Veel tijdwinst kan echter worden bereikt in het voortraject van vergunningaanvraag. Een aanvraag voorzien van de juiste formulieren en documenten kan sneller worden afgehandeld. Om dit te bereiken willen we samen met het bedrijfsleven een gezamenlijk loket inrichten om bedrijven hierbij te adviseren en ondersteunen. Hierover is met het bedrijfsleven gesproken. Wij streven ernaar om per 1 mei een dergelijk loket operationeel te hebben bij de Kamers van Koophandel. Het gezamenlijke loket kan ook een belangrijke rol spelen bij vragen van ondernemers over de gevolgen van de economische crisis. Ondernemers komen voor vraagstukken te staan die ook voor hen nieuw zijn. Voorbeelden zijn de aangescherpte kredietwettelijke eisen van banken, ontslagprocedures, aanvragen borgstellingfonds, exportkredietverzekeringen etc. Door het loket kunnen ondernemers dan verder geholpen worden door rechtstreekse beantwoording dan wel doorverwijzing naar deskundige organisaties.

8. Arbeidsmarkt

Hoewel een toenemend aantal bedrijven personeel moet afstoten, zijn er ook bedrijven die nog steeds behoefte hebben aan geschoold personeel. Voorbeelden hiervan zijn het onderwijs en zorginstellingen en gespecialiseerde technische bedrijven. Door de inzet van mobiliteitscentra kan snel worden bemiddeld tussen bedrijven. Daarnaast kan in samenwerking met het bedrijfsleven programma's worden opgezet voor om- en bijscholing van werknemers. Belangrijke doelgroep is het sterk gegroeide aantal ZZP'ers, die in sectoren als de bouw vaak als eerste het veld moet ruimen. Eén of meerdere mobiliteitscentra kunnen hierbij een belangrijke rol vervullen. Belangrijk is

dat snel en adequaat op de groeiende werkloosheid en/of dreigende ontslagen wordt gereageerd.

Jeugdwerkloosheid

Omdat bedrijven geen nieuwe mensen in dienst zullen nemen, zal vooral de jeugdwerkloosheid bij het aanhouden van de crisis weer sterk oplopen. Belangrijk is dat deze jongeren hun kennis op peil houden door programma's gericht op schoolverlaters. Bij een herstel van de economie ontstaat weer een grote vraag aan vooral technisch geschoold personeel. Het betekent een belangrijk verlies als één of meerdere generaties schoolverlaters verloren gaan, omdat ze hun heil in andere activiteiten zoeken. Met behulp van bijvoorbeeld traineeprogramma's kan dit ondervangen worden. Samen met de branche –organisaties kunnen voorstellen hiervoor worden opgesteld. Financiële bijdragen kunnen worden geput uit de O&O fondsen van de brancheorganisaties, het Rijk en de gemeenten, UWV/CWI en de bedrijven zelf. Een eventuele provinciale bijdrage kan worden gefinancierd uit de bestaande middelen voor de Sociale Agenda en het Economisch Beleid.

In het kader van de Sociale Agenda worden verschillende projecten ondersteund op het gebied van jeugdwerkloosheid, scholing en arbeidsparticipatie. Op korte termijn zullen wij een werkconferentie organiseren met alle betrokkenen om te bezien of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn en welke rol de provincie daarbij kan spelen. Speciale aandacht zal daarbij uitgaan naar de opzet van mobiliteitscentra en de positie van ZZP 'ers. In het kader van de Sociale Agenda zullen wij € 0,4 versneld inzetten om nieuwe projecten te ondersteunen.

9. Platform Versnellingsagenda

De provincie wil zich met de Versnellingsagenda neerzetten als een overheid die partijen bij elkaar brengt en met medewerking van het bedrijfsleven nieuwe economische spin off tot stand brengt. De medewerking van ondernemend Utrecht is daarbij van essentieel belang. Daarom wordt --in aanvulling op de breed samengestelde SER-Utrecht-- een periodiek overleg georganiseerd onder leiding van de gedeputeerde Economische Zaken met vertegenwoordigers van VNO/NCW, MKB en de beide Kamers van Koophandel. Doel van dit Platform is het monitoren van de ontwikkelingen, meedenken over oplossingen en vooral ook om mee te doen in de uitvoering van projecten.

De lijst met projecten is niet volledig. Sommige projecten zijn nog in de ideefase en vergen nog verdere uitwerking op korte termijn. Belangrijk is wel dat de projecten op korte termijn uitvoerbaar zijn. Lopende het proces kunnen ook nieuwe ideeën worden toegevoegd. Voorbeelden zijn de nieuwbouw huisvesting, restauratie Paushuize en de aanlegplaats van partyschepen in Maarssen. Andere projecten kunnen worden afgevoerd als zijnde uitgevoerd of onuitvoerbaar. Ook kunnen bij het aanhouden van de economische crisis nieuwe knelpunten naar voren komen waarop de provincie met gemeenten en bedrijfsleven kan reageren.

Door verschillende maatschappelijke organisaties is gewezen op de intermediaire rol die de provincie kan spelen. De economische crisis kan het beste worden bestreden door samenwerking tussen de verschillende partijen. Dit kunnen overheden zijn, maar ook maatschappelijke organisaties en belangengroepen. De provincie wil deze rol nadrukkelijk vervullen op verschillende gebieden (o.a. arbeidsmarkt, innovatie, woningmarkt).

4. Overzicht projecten

	Project	PH/afdeling	Middelen	Fin. status
1	Energiek Utrecht	DJO/MIL	€ 20 mln.	Nieuwe claim af te wegen bij de Voorjaarsnota
2	Duurzaam dakenplan	DJO/MIL	€ 0,6 mln.	Bestaand budget Milieubeleid
3a	Versnelling Onderhoud	Ekk/ WEG	€ 8 mln.	Versnelling binnen bestaand budget, verantwoordelijk op rekeningbasis
3b	Restauratie monumenten	Ra/ECV	p.m	Nader uit te werken bij de Voorjaarsnota 2009
4	Investeringsagenda nieuwe innovatieve bedrijvigheid	Ekk/ECV	€ 18 mln.	Versnelling binnen bestaand budget, verantwoordelijk op rekeningbasis
5	Startersbeleid	Ekk/ECV	€ 1,25 mln.	Bestaand budget (Amendement PS Begroting 2008)
6	Versnellen woningbouw door o.a. "Knelpuntenpot"	DJO/KR/MOW	€ 20 mln.	Lening provinciale reserves. Rente t.l.v. Fonds SBW
7	Aanpassing procedures en regelgeving	Ekk/JB/ECV/provinciebreed	p.m.	Binnen bestaand budget Economische Zaken

8	Arbeidsmarkt	Ha//MOW	€ 0,4 mln.	Versnelling binnen bestaand budget Sociale Agenda, verantwoordelijk op rekeningbasis
9	Overleg Platform Versnellingsagenda	Ekk/ECV	geen	

Gedeputeerde Staten van Utrecht
31 maart 2009

BIJLAGE 2

Sprekers Expertmeeting 9 maart 2009

dhr. Kortbeek	Kamer van Koophandel Midden Nederland
dhr. Zieck	Kamer van Koophandel Gooi- Eem- en Flevoland
dhr. Eradus	VNO-NCW
dhr. Terberg	MKB-Midden Nederland
dhr. v.d. Krogt	FNV
dhr. Nagel	Rabobank
mw. Begemann	Koepel Woningbouwcorporaties
dhr. Overtoom	Bouwend Nederland
dhr. Camps	TaskForce Innovatie
dhr. Hogenboom	NMU